

Živjeti radost majčinstva

Drage supruge i majke, drage žene!

Kao što su prošle pastoralne godine, sukladno odluci da se u sklopu Drugoga ciklusa obiteljskog pastoralnog Crkve u Hrvatskoj od 2016. do 2018. godine obrađuje tema *Očinstvo i majčinstvo – dva lica roditeljskog poslanja*, bili priređeni katehetski materijali za muževe/očeve, tako smo ove godine priredili katehetski materijal za vas, žene/majke. Željeli smo putem deset kateheza približiti različite dimenzije vašega poslanja žene i majke, počinjući od izvora majčinstva koji je u Bogu, pa do njegova cilja koji je također u Bogu, a očitovat će se u zajedništvu svetih, u svetosti.

»Bog – kako nas uči Katekizam Katoličke Crkve – nadilazi ljudske razlike spolova: on nije ni muško ni žensko, on je Bog; stoga nadilazi ljudsko očinstvo i majčinstvo, iako im je on izvor i mjerilo: nitko nije otac kao što je to Bog« (KKC, 239). Pa ipak, »Boga se nikada ne označava i ne oslovljava kao majku ni u Starom ni u Novom zavjetu. *Majka* je u Bibliji slika, a ne naziv za Boga« (Joseph Ratzinger, *Isus iz Nazareta*, Verbum, 2007., str. 152). Nazivajući Boga Ocem, tim epitetom, međutim, govorimo »da je Bog prvi izvor svega i transcendentni autoritet, ali istovremeno da je dobrota i nježna brižnost za svu svoju djecu« (KKC, 239). Ovo drugo, Božja dobrota i nježnost, može se, ne nazivajući Boga majkom nego koristeći taj pojam kao sliku, »izreći i slikom majčinstva« (KKC, 239). Ta slika, bolje negoli to čini sam po sebi pojam Otac, »izražava Božju imanenciju, bliskost Boga i njegova stvorenja« (KKC, 239), a što je u našim međuljudskim odnosima prvenstveno obilježje majke.

»Bog je otac i majka«, rekao je papa Franjo u jednom svom intervjuu (tjednik *Credere*, 2. prosinca 2015.). No nije papa Franjo prvi papa koji je govoreći o Božjoj majčinskoj osobini, Boga nazvao majkom. Učinio je to, tumačeći isti svetopisamski ulomak (usp. Iz 49,14-15), i blagopokojni papa Ivan Pavao I.: »Mi smo Bogu objekt neprolazne ljubavi. Znademo: on nad nama uvijek drži otvorene oči, također i kad se čini da je mrak. On je otac; još više je majka. Ne želi nam učiniti zlo; želi svima učiniti samo dobro. Ako su djeca slučajno bolesna, imaju još više razloga da ih majka ljubi. I mi također ako smo bolesni zbog zloće, izvan puta, imamo još više razloga da budemo ljubljeni od Gospodina« (*Angelus Domini*, nedjelja 10. rujna 1978.). Papa Franjo je, međutim, otišao i korak dalje u svojoj Poruci za Svjetski misijski dan 2016. u kojoj je, prepoznajući u ženama misionarkama očiti znak Božje majčinske ljubavi prema nama, napisao i ovo: »Značajna i sve veća prisutnost ženâ u svijetu misija, rame uz rame s muškarcima, rječiti je znak Božje majčinske ljubavi. Vjernice laikinje ili Bogu posvećene žene, a danas nerijetko i cijele obitelji, ostvaruju svoj misijski poziv u raznim oblicima: od izravnog

naviještanja evanđelja do karitativne službe. Priključene evangelizacijskom i sakramentalnom djelovanju misionara, žene i obitelji često bolje razumiju probleme ljudi i znaju kako im pristupiti na odgovarajući i, katkad, nov način: u posvećivanju brige životu, sa snažnim naglaskom na ljudima, a ne strukturama, te ulažući sve ljudske i duhovne resurse u izgrađivanje dobrih odnosa, sklada, mira, solidarnosti, dijaloga, suradnje i bratstva, kako među pojedincima tako i u društvenom i kulturnom životu, posebice kroz brigu za siromašne.«

Ova misionarska uloga žene, kao znak Božje majčinske ljubavi prema nama, ipak nije novost našeg vremena. Žene i majke su u povijesti spasenja i na samim počecima Crkve imale osobitu ulogu. Na prvom je mjestu, dakako, Blažena Djevica Marija, ona, koja je svojim pristankom biti žena i majka u službi Božjoj, pristala na Božji plan spasenja i kao takva imala nemjerljivu ulogu u Isusovom utjelovljenju u naš svijet kao i u njegovu rastu i napredovanju u mudrosti, dobi i milosti kod Boga i ljudi (usp. Lk 2,40 i Lk 2,52). No ona nije jedina. Žene su, kako nam to dočaravaju sva evanđelja, vjerne Isusove učenice, pratiteljice i poslužiteljice. One su vjerne sudionice središnjih trenutaka povijesti spasenja. Na križnom su putu Isusa tješile, ali i bile utješene. One njemu najbliže, u zajedništvu s majkom njegovom Marijom, ostale su uz njega sve do samoga kraja, do smrti na križu. I u uskrsnom praskozorju one su prve na praznom grobu. Kao prve svjedokinje uskrsnuća čule su riječi: »On nije ovdje! Uskrsnu kako je rekao!« (Mt 28,6). I prve su »obujmle njegove noge« (usp. Mt 28,9), ali i dobile poslanje da postanu misionarke, da učenicima objave istinu o Isusovom uskrsnuću (usp. Mt 28,1-10; Lk 24,8-11). Ivanovo *Evanđelje* posebno ističe ulogu Marije iz Magdale (usp. Mk 16,9). Sveti papa Ivan Pavao II. u svom apostolskom pismu o dostojanstvu i pozivu žene *Mulieris dignitatem* – iduće 2018. godine obilježiti će se 30. obljetnica njegove objave – pozivajući se na Rabanusa Maurusa i sv. Tomu Akvinskog, sv. Mariju Magdalenu naziva »apostolom apostolâ«, jer je, kaže on, »bila prije apostola očevidac uskrsnulog Krista i stoga je prva o njemu posvjedočila apostolima« (br. 16). Tim istim nazivom oslovljava je i kardinal Robert Sarah, prefekt Kongregacije za bogoštovlje i disciplinu sakramenata, u dekretu kojim je njezin spomendan, voljom pape Franje, podignut na razinu blagdana. U spomenutom dekretu, među ostalim, piše: »U naše vrijeme, budući da je Crkva pozvana na dublji način promišljati o dostojanstvu žene, novoj evangelizaciji i veličini otajstva božanskog milosrđa, činilo se dobrim da se primjer sv. Marije Magdalene još praktičnije predloži vjernicima. Ova žena, naime, poznata kao ona koja je ljubila Krista i koju je Krist mnogo ljubio, nazvana od sv. Grgura Velikog 'svjedok božanskog milosrđa' i od sv. Tome Akvinskog 'apostol apostolâ', može biti od vjernika shvaćena kao paradigma zadaće žene u Crkvi.«

I doista je tako! Premda je za život Crkve i budućnost vjere važna uloga muškarca – tako da neki ističu kako bi nova evangelizacija trebala najviše nastojati oko povratka muškaraca u Crkvu, pritom se pozivajući na rezultate nekih istraživanja koji potvrđuju važnost religioznosti i duhovnosti oca za prenošenje vjere djeci – ipak moramo priznati da nam i danas Crkvu i vjeru, zapravo, čuvate i činite živom vi, žene. Dok se većina muškaraca usput negdje pogubi – uz Isusov križ od dvanaestorice apostola i sedamdeset dvojice učenika ostao je samo jedan – vi, žene, one ste koje su i danas blizu Isusa. Dolazite na misna slavlja, sudjelujete u pobožnostima, volontirate u župama, prenosite vjeru u obiteljima, nastavljajući tako biti ono što ste bile od početka: »apostoli apostolâ«. Što bih ja osobno bio bez vjere svoje majke i svoje bake?

U svojoj propovijedi na Uskrs 2016. godine, naglasio sam: »Koliko god da je istina da nećemo vratiti vjeru u suvremeno društvo na način na koji je to bilo nekad, ne vratimo li muškarce Crkvi, toliko je još više istina da ćemo vjeru potpuno izgubiti, izgubimo li iz Crkve vas, žene. Jednostavno i za Crkvu kao zajednicu vrijedi isto ono što vrijedi i za svaku kuću, a to je da žena drži tri kuta kuće.

Ipak, koliko god su današnje žene ugroženije negoli su bili prijašnji naraštaji, čak ugroženije i od samih muškaraca, neće se i ne može dogoditi to odvajanje žene od Crkve i Crkve od ženâ. Uostalom i sama Crkva je 'žensko', kako je nedavno primijetio papa Franjo govoreći o ženskoj dimenziji Crkve kao o udobnu 'krilu' koje obnavlja život, te pritom ističući ulogu žene u prenošenju i zaštiti života, nezamjenjivu ulogu žene u obitelji, vjerskom odgoju, u pastoralu, u školstvu, kao i u društvenim, kulturalnim i gospodarskim okvirima, ali i upozoravajući na bolne rane nasilja nad ženama koje postoje u suvremenom svijetu, od zlorabe ženskog tijela, koje je simbol života, pa sve do brojnih oblika ropstva, trgovine i sakaćenja ženskoga tijela (usp. Papa Franjo, *Govor na audijenciji Papinskog vijeća za kulturu*, 7. veljače 2015.). Razlog da se neće i ne može dogoditi odvojenost ženâ i Crkve nije ipak samo u Crkvi. Crkva je puno puta do sada zakazala u svom odnosu prema ženama, pa i danas nedovoljno cijeni ulogu i važnost žene. Razlog je više u vama ženama. Taj razlog ističe spomenuti sv. Ivan Pavao II. u *Pismu ženama* 1995. godine, a ponovio ga je i u Dubrovniku 2003. proglašavajući blaženom jednu ženu, prvu hrvatsku blaženicu, bl. Mariju Propetog Isusa Petković. Taj je razlog što žena kao žena 'svojom osjetljivošću, velikodušnošću i jakošću obogaćuje poimanje svijeta i pridonose punini istine o međuljudskim odnosima' (papa Ivan Pavao II., propovijed u Dubrovniku 6. lipnja 2003.; usp. *Pismo ženama*, 2). Zato vi, žene, i danas dajete nemjerljiv doprinos širenju vijesti o uskrsnuću, ispunjavajući i dalje časnu ulogu 'apostola apostolâ' svojim muževima, sinovima i kćerima, na svoj način i cijeloj Crkvi, a uvjeren sam da će to tako biti i u budućnosti.«

Naposljetku, dok se pripremamo za Treći nacionalni susret hrvatskih katoličkih obitelji koji će se 15. i 16. rujna 2018. godine održati u pravedištu Gospe od Otoka u Solinu, želim vama, ženama i majkama, odati priznanje i iskazati zahvalnost za sve ono što ste učinile i činite u obitelji, Crkvi i društvu, kao supruge i majke, sestre i kćeri, nevjeste i svekrve, bake i unuke, po različitim zanimanjima koja obavljate, ali i kao redovnice koje su posvetile svoje živote služenju Bogu i bližnjima. Ovdje vam osobito želim zahvaliti na vašem majčinstvu, toj vašoj nezamjenjivoj ulozi. Hvala vam na otvorenosti životu i što čuvate savez sa životom, darujući svoja tijela da budu prva kolijevka djeci što ih donosite na svijet, usprkos katkad obeshrabrujućim teškoćama i problemima. Hvala vam na hrabrosti i požrtvornosti, te što ne odustaje pred preprekama odgoja djece, nego se s njima suočavate hvatajući se u koštac s izazovima i često pogubnim utjecajima medija i društva. Zajedno s papom Franjom želim vas potaknuti da ne dopustite da vam išta oduzme duboku radost majčinstva (usp. *Amoris latetitia*, 171). Trudite se zadržati radostan zanos usred briga i problema, moleći Gospodina da u vama sačuva radost kako biste ju mogli prenijeti svojoj djeci i biti prenositelji Radosne vijesti budućim naraštajima. I Crkva kao majka želi vam biti blizu i pružiti vam potrebnu pomoć i potporu. Na tom tragu predajemo vam i ovaj katehetski materijal koji je priređen s ciljem da vas osnaži u odgovornom ispunjavanju svojega majčinskog poslanja u obitelji, Crkvi i društvu.

Bog vas blagoslovio i bio vam nagrada već za života! Neka vam pred očima uvijek bude primjer Blažene Djevice Marije, sv. Marije Magdalene i drugih svetih žena. One neka vas prate svojim zagovorom! A Blažena Djeвица Marija neka vam bude posrednica svih potrebnih milosti za ispunjenje vašega majčinskog poslanja u biološkom i duhovnom smislu, kako u vašim majčinskim srcima nikada ne bi uzmanjkalo vjere, nade i ljubavi!

Na Majčin dan, 14. svibnja 2017.

mons. Mate Uzinić, dubrovački biskup
predsjednik Vijeća HBK za život i obitelj